

Üstünden ätläp...

Category: Halk döredijiliği we rowaýatlar, Kitapcy
написано kitapcy | 21 января, 2025
Üstünden ätläp... Mirasgäriň ummanyndan

► ÜSTÜNDEN ÄTLÄP...

Gowşut han türkmen taryhynda yz goýan hikmetli şahslaryň biri. Ol süñni-süýegi bile il-ulsuna berlen bir dözmekjan eken. Gojalar Gowşut hanyň saz-söhbetiň müşdagы bolandygyny nygtap, «Geleweri, bagşym, dilegi ýagşym!» diýip, aýdymçy-göýendeleri apalandygyny ýatladylar. Saçy düşen takyr kellesini sypalaýsyna, sypyndygy küst oýnandygynyňam gürrüñini berdiler. Yöne Gowşut hanyň başga bir tekrarlaýmaly tarapynyň bardygynam bellemeli. Ol «Birden meni zäherläp, aparaýmasynlar. Şeýdibem, menden hemaýat hantama halkymyň ýalagynyçaýda goýaýmasynlar» diýşine, awy atar ekeni, öñünden gaçyp. Özüne-de, azym-küjüm däl. Bir mysgal (ýagny, 4,9 gram) çemesini.

Aslynda Gowşut han awy iýmäni nädip öwrenipdir diýsene! Ol ilki ŞAGLARAK haltajyga çay atym ýaly awy salýar. Oña-da, guşaklygynadan geçirip duran bag dakýar-da, asýar boýnundan. Onam günde bir düwün gysgalda-gysgalda, äkelen alkymyna. Şeýdibem, sähel salymda awyň ýakawuntsyz ysyna öwrenişýär. Soňam ýaňky ilk-ä ince, yzýandanam ýogyn iňñe degrışine ugramazmy ýalap. Ine, şeýde-şeýde, awy atmak babatynda gaňrylmazlyga ýeten Gowşut han bir hemdeminiňkä görme-görşe barýar. Olam, näme, desgasý düzüw, keleňter kişi. Dessine janly soýup, söwüş eden Gowşut hana.

Sonda ysy janyňy alyp gelýän börütmeli tabaň ilkinjisini Gowşut hanyň öñünde goýanlar. Hanam näme, «Alyň, onda adamlar!» diýşine «Bissimylla» edýär. Yöne nahara atylan awyny aňlabam tarsa, turan:

– Bä, jora. Tapylgysyz dermanyň-a bar ekeni welin, arman azrak atypesyň-da. Içinň güyüklem bolsa, biziň ony edýänimizi aňman? - diýşine-de gapa yönelyär. Eýýäm elindäki okarasyny gaçyryp, köwüş bazarynda özünden gidip ýykylan öý eýesiniň üstünden

ätläp gidiberen.

Ümür ESEN. Halk döredijiliği we rowaýatlar